

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting SBO De Vlieger

Onderzoek bestuur en school

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 14 december 2018

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is in september en oktober 2018 uitgevoerd bij het bestuur van Stichting SBO De Vlieger. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn school zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Het bestuur zorgt voor onderwijs van goede kwaliteit. De directie en de leraren werken op een prettige manier samen om die kwaliteit steeds verder te verbeteren.

Het bestuur stelt niet alleen doelen voor de kwaliteit van het onderwijs en de resultaten van SBO De Vlieger. Het bestuur ziet de opdracht voor de school breder en stelt ook doelen voor leerlingen van andere scholen waar De Vlieger mee samenwerkt.

De visie van het bestuur "Groeien in kracht" is zichtbaar in de school. De leerlingen van De Vlieger krijgen het onderwijs dat aansluit bij wat zij nodig hebben. De leraren zorgen ervoor dat hun lessen steeds beter worden. Om dit te kunnen doen, volgen zij scholing en krijgen zij hulp en ondersteuning vanuit de schoolleiding.

De school werkt veel samen met scholen voor het regulier basisonderwijs, het speciaal onderwijs en verschillende vakspecialisten. Deze verregaande vormen van samenwerking zorgen ervoor dat niet alleen de kennis van de leraren en specialisten van de Vlieger wordt vergroot. Ook de leraren, de ouders en de specialisten van de andere scholen leren van deze samenwerking.

Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs.

Wat kan beter?

De leerlingen voelen zich meestal veilig op school. Toch kan de school zich op dit punt nog verbeteren. Een deel van de leerlingen geeft aan dat er tijdens de pauzes weleens ruzie is op het plein. De school ziet dit ook en werkt aan verbetering van de veiligheid op het plein.

DeBestuur: Stichting SBO De Vlieger
Bestuursnummer: 41047

School onder bestuur: SBO De Vlieger

Totaal aantal leerlingen: 290

BRIN: 19SC

Elk jaar vullen de oudere leerlingen een vragenlijst in, waarmee de school bekijkt of deze leerlingen zich veilig voelen. De vragen die worden gesteld om te meten of leerlingen zich veilig voelen, zijn niet voor alle leerlingen duidelijk. Voor een school voor speciaal basisonderwijs is het lastig om de veiligheidsbeleving betrouwbaar te meten.

Wat moet beter?

Het bestuur moet een aantal onderdelen die in het financiële deel van het jaarverslag van 2017 ontbreken, in de versie van 2018 opnemen.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuurs/directieniveau	7
3.	Resultaten onderzoek op schoolniveau	17
4.	Reactie van het bestuur/de directie	20

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in september en oktober 2018 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting SBO De Vlieger. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur/directie doelen afgesproken met de school, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur/directie een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiceert het bestuur/directie actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn school?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuurs en op schoolniveau.

Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om deze vragen te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van de school waarvoor het verantwoordelijk is.

We hebben een verificatieonderzoek gedaan bij school SBO De Vlieger. Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of het bestuur voldoende informatie heeft over de school en of sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt.

Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de school.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij de school is ingericht. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op de school. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

Standaard	Onderzocht
Onderwijsproces	
OP6 Samenwerking	•
Schoolklimaat	
SK1 Veiligheid	•
SK2 Pedagogisch klimaat/Leerklimaat	•

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met leerlingen, leraren, ouders, intern begeleiders, adjunct directeuren, directeur-bestuurder, intern en extern deskundigen, leden van de raad van toezicht.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van het verificatieonderzoek op de school.

In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie
- Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuurs/directieniveau

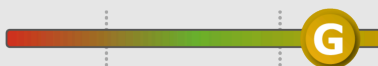
In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur/directie zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de school en in hoeverre het beleid van het bestuur/directie doorwerkt tot op schoolniveau. Omdat Kwaliteitszorg en ambitie op bestuursniveau samenvalt met Kwaliteitszorg en ambitie op schoolniveau, laten we de beoordeling hiervan achterwege op schoolniveau.

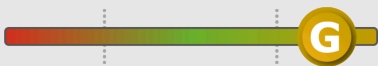
Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie

Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau

Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Het antwoord op deze vraag in dit vierjaarlijks onderzoek is bevestigend. De directeur-bestuurder van SBO De Vlieger heeft goed zicht op de kwaliteit van het onderwijs in de school. Alle standaarden van het gebied Kwaliteitszorg en ambitie krijgen de waardering goed omdat het bestuur, naast de wettelijke verplichtingen, voor alle standaarden eigen aspecten van kwaliteit kent. Zo stelt het bestuur de school voor een brede maatschappelijke opdracht waarbij de ambities niet alleen beperkt blijven tot de eigen SBO school maar zich uitstrekken tot de rol van de school binnen het samenwerkingsverband. Ditzelfde zien wij terug bij de professionele cultuur. De visie "Groeien in kracht" wordt breed gedragen binnen de organisatie. In deze visie staat de leerling centraal en is iedereen erop gericht de leerlingen op de school en binnen het samenwerkingsverband maximale mogelijkheden te bieden. Bij de standaard Verantwoording en dialoog is vooral de wijze waarop de externen betrokken zijn bij de beleidsontwikkeling tekenend voor de taakopvatting van het bestuur. Het bestuur gaat voor een verregaande samenwerking met het reguliere basisonderwijs, het speciaal onderwijs en een grote groep specialisten om zo alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband passend onderwijs te bieden.

De school toont zijn vakmanschap door de concreet geformuleerde visie "Groeien in kracht", de uitwerking van deze veel omvattende visie en door het tot in de puntjes uitgewerkt systeem voor kwaliteitszorg.

Daarnaast is de financiële positie van het bestuur in orde. We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit van de Stichting SBO de Vlieger. Ook de financiële rechtmatigheid is in orde. Het bestuur voldoet aan de eisen van het kwaliteitsgebied Financieel beheer. Kortom: we hebben zowel op het gebied van de kwaliteitszorg als op het gebied van financieel beheer vertrouwen in het bestuur van Stichting SBO De Vlieger.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>g</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>g</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>g</i>

In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de school, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

Deze standaard krijgt de waardering goed, omdat het bestuur een breed stelsel voor kwaliteitszorg heeft ingericht van waaruit de kwaliteit van alle onderdelen van het onderwijsproces en de resultaten wordt bewaakt en bevordert. In dit systeem is werkelijk geen onderdeel vergeten en wordt geen stap overgeslagen. Dit fijnmazige systeem maakt duidelijk dat de school continu werkt aan het verbeteren van kwaliteit ten behoeve van de leerlingen. Het bestuur zorgt niet alleen voor een goed kwaliteitszorgsysteem, maar stelt ook zeer ambitieuze doelen voor de school en diens rol binnen het samenwerkingsverband. Ten slotte verdient het bestuur deze waardering, omdat het bij de evaluatie van het beleid alle partners betreft waarmee de school samenwerkt.

Om te beginnen beschrijft het bestuur de ambities en kaders in het strategisch beleidsplan. Dit plan omvat niet alleen de taak van SBO De Vlieger met betrekking tot de eigen leerlingen, maar strekt zich uit tot de vorming van gespecialiseerd onderwijs binnen het samenwerkingsverband. Daarin biedt de school observatieplaatsen, schakelplaatsen en heeft een ondersteunende rol voor leerlingen, ouders en medewerkers uit het regulier onderwijs ter verbetering van de werkhouding. Daarnaast speelt SBO De Vlieger ook een rol bij de verbetering van de basisondersteuning in het regulier onderwijs. De koers die uitgezet is in het strategisch beleidsplan is verder uitgewerkt in het schoolplan.

Het schoolplan is afgestemd op zelfevaluaties en analyses en geeft duidelijk richting aan van het voorgenomen beleid. De voorgenomen verbeterpunten zijn concreet uitgewerkt in het jaarplan en het jaarverslag beschrijft het verloop van deze punten.

De brede taakopvatting en daaruit voortvloeiende breed vertakte samenwerking van De Vlieger met speciaal onderwijs, regulier basisonderwijs en diverse specialisten, maakt niet alleen dat de school deze partijen betreft bij de vorming van het beleid. Ook betreft De Vlieger hen bij de evaluatie van alle plannen.

Het gezamenlijk beeld komt overeen

Voorafgaande aan dit onderzoek heeft het bestuur ons veel informatie gestuurd. Het bestuur laat met behulp van zelfevaluaties zien hoe het kijkt naar de eigen kwaliteit. Zij doet dit door systematisch de kwaliteit van het onderwijs en de resultaten te evalueren en de bevindingen concreet vast te leggen. Tijdens ons onderzoek komen wij tot de conclusie dat het beeld dat het bestuur schetst, overeenkomt met onze bevindingen.

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

Vakmanschap typeert het bestuur

De kwaliteitscultuur waarderen wij als goed, omdat het bestuur zorgt voor een professionele cultuur en de visie van de school door de hele organisatie wordt gedragen. Deze visie is gevat in de slogan "Groeien in kracht"

Het bestuur handelt volgens de Code Goed Bestuur en dit leidt tot een integere en transparante organisatiecultuur. De leraren, specialisten, ondersteuners, schoolleiding, medezeggenschapsraad en raad van toezicht hebben onderling goed contact en werken allemaal vanuit hun eigen rol aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. De raad van toezicht vervult drie rollen. Naast de rol van intern toezichthouder en werkgever hebben de leden ook een klankbordfunctie voor de directeur-bestuurder. De raad van toezicht fungeert regelmatig als klankbord. Dankzij de inhoudelijke expertise van de leden leveren zij geregeld een zinvolle bijdrage. Tegelijkertijd zijn zij zich ervan bewust dat dit in strijd kan zijn met de rol van toezichthouder. De raad is daar alert op en houdt de verschillende taken goed gescheiden.

De visie van de school "Groeien in kracht" wordt breed gedragen. De leerling staat centraal en iedereen is erop gericht de leerlingen maximale mogelijkheden te bieden. Het beleid van de school is gericht op continu ontwikkelen. Waarbij het uitgangspunt gevormd wordt door twee vragen. Ten eerste; wat hebben leerlingen nodig? Ten tweede; hoe kunnen wij dat als school bieden?

Als antwoord op deze vragen deelt de school de leerlingen in verschillende stromen in, waarbij niet alleen rekening gehouden wordt met de cognitieve capaciteiten van de leerlingen, maar ook met de persoonlijke mogelijkheden. Zo kent de school een blauwe stroom voor leerlingen die veel structuur nodig hebben. Zij zitten gedurende een dag in dezelfde groep met een vaste leraar. De leerlingen in de oranje stroom zitten maar ten dele bij een vaste leraar en volgen daarnaast lessen naar eigen keuze in de ateliers. Naast de oranje en blauwe stroom kent de school de regenboogstroom voor de jongere leerlingen en een aanvangsgroep.

Voor de leraren zijn er veel ontwikkelmogelijkheden in de school. Hun competenties zijn goed in beeld en zij krijgen scholing, hulp en ondersteuning om hun taak zo goed mogelijk te vervullen. Daarnaast vergroten zij hun expertise door collegiale consultatie, overleg en studiedagen.

Tekenend voor het kwaliteitsbewustzijn van de school zijn de concrete visie, de uitwerking hiervan in de verschillende beleidsplannen en het tot in de puntjes uitgewerkte systeem voor kwaliteitszorg.

Het continue proces gericht op verbetering van het eigen handelen om daarmee de mogelijkheden voor de leerlingen te vergroten, maakt dat het de school voor deze standaard de waardering goed verdient.

Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn school (KA3)?

Deze standaard krijgt de waardering goed omdat het bestuur niet alleen verantwoording aflegt en actief de dialoog voert met de diverse geledingen. De school zoekt actief naar partners en gaat met hen in gesprek om gezamenlijk de begeleiding van de leerlingen te verbeteren. Het bestuur heeft een brede taakopvatting en zoekt niet alleen partners om de leerlingen op de eigen school, maar om alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband de benodigde hulp te bieden. Juist door in gesprek te gaan met scholen voor speciaal onderwijs, reguliere basisscholen en diverse specialisten vergroten alle partijen de eigen expertise. Een mooi voorbeeld is het inrichten van de impulsklassen. Dit is een initiatief vanuit De Vlieger om leerlingen uit het regulier basisonderwijs met ondersteuningsbehoeften te helpen. De leerlingen leren in deze klassen om beter om te gaan met hun hulpvragen. De school ondersteunt naast de leerlingen ook hun ouders waardoor deze beter inzicht krijgen in de ondersteuningsvragen van hun kinderen en er bovendien adequater mee leren omgaan.

Tijdens het onderzoek hebben wij gesproken met ouders, de raad van toezicht en intern en extern deskundigen die, onder andere, actief zijn in de impulsklassen. Uit deze gesprekken blijkt dat de school uiteraard ideeën heeft ter ondersteuning van de leerlingen maar ook altijd op zoek is naar en rekening houdt met de inbreng van anderen.

Zoals bij de standaard kwaliteitszorg beschreven, kent de school een goed uitgewerkt systeem van kwaliteitszorg. De plannen en de evaluatie daarvan zijn inzichtelijk voor de medezeggenschapsraad, leraren, raad van toezicht en/of andere belanghebbenden. Het jaarverslag van de school staat op de site en is voor alle ouders te lezen.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het Financieel beheer op de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid.

De financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als voldoende. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als voldoende.

Financieel beheer	V
	O V
FB1 Continuïteit	•
FB3 Rechtmatigheid	•

Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden ('indicatie') die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	3,06	3,99	5,36	5,41	5,45	5,39
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,69	0,76	0,83	0,83	0,83	0,83
Weerstandsvermogen	< 5%	20,72%	29,66%	37,10%	37,84%	37,76%	40,35%
Huisvestingsratio	> 10%	4,52%	5,71%	7,40%	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	-2,70%	9,34%	7,57%	3,91%		

Wij beoordelen de financiële continuïteit als voldoende. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Tekortkomingen continuïteitsparagraaf

Voor de volledige verantwoording in het jaarverslag is het nodig dat de verplichte continuïteitsparagraaf alle benodigde onderdelen bevat. De volgende onderdelen van de verplichte continuïteitsparagraaf troffen we niet aan in het jaarverslag over 2017:

- De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.

- De ontwikkeling van de personele bezetting in FTE.

- Een beleidsrijke meerjarenbegroting voorzien van een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen die het bestuur de komende drie jaar verwacht.

- Verslag van de interne toezichthouder waarin is opgenomen op welke wijze de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek - wanneer dit aan de orde is en welk resultaat dit handelen heeft opgeleverd.

We verzoeken het bestuur deze omissies te corrigeren in het eerstvolgende jaarverslag.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij zo nodig het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken. Bij de Stichting SBO de Vlieger kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Verslag Raad van Toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen

Het is de wettelijke taak van de Stichting SBO de Vlieger om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (ook wel de Raad van Toezicht) zijn onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het jaarverslag. De verantwoording over het toezicht op doelmatigheid hebben wij niet aangetroffen in het jaarverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding van de rijksmiddelen en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de jaarverslagen vanaf 2018. Dit aspect van het interne toezicht is op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling. Daarom vinden wij het vooralsnog niet gepast om naast dit verzoek ook een uitdrukkelijke herstelopdracht te geven.

- Besteding middelen Passend Onderwijs

Het bestuur ontvangt aan middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning € 37.559.
Het bestuur verantwoordt zich onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de jaarverslagen vanaf 2018.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor de Stichting SBO de Vlieger als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij de Stichting SBO de Vlieger leidt de weging van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
Financieel beheer Standaard FBo1, art. 4 lid 4 RJO	<p>Het bestuur dient de volgende onderdelen van de continuïteitsparagraaf in het jaarverslag op te nemen:</p> <ul style="list-style-type: none">- De rapportage over aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. In deze rapportage moet het bestuur aangeven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij wordt aangegeven welke resultaten met het systeem zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.-De ontwikkeling van de personele bezetting in FTE.-Een beleidsrijke meerjarenbegroting voorzien van een nadere toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen die het bestuur de komende drie jaar verwacht.-Verslag van de intern toezichthouder waarin is opgenomen op welke wijze de toezichthouder het bestuur ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële problematiek - wanneer dit aan de orde is en welk resultaat dit handelen heeft opgeleverd. <p>We verzoeken het bestuur deze omissie te corrigeren in het eerstvolgende jaarverslag.</p>	We stellen op basis van het jaarverslag 2018 vast of deze omissie gecorrigeerd is.

3. Resultaten onderzoek op schoolniveau

Op SBO De Vlieger hebben wij een verificatieonderzoek uitgevoerd. De bevindingen van dit onderzoek zijn beschreven in paragraaf 3.1.

3.1. SBO De Vlieger

In deze paragraaf beschrijven de resultaten van het verificatieonderzoek op 8 oktober 2018 bij SBO De Vlieger in Leiden. De school heeft ongeveer 300 leerlingen.

Wij hebben op deze school de volgende standaarden onderzocht: OP6 Samenwerking, SK1 Veiligheid en SK2 Pedagogisch klimaat.

Conclusie:

Van deze drie onderzochte standaarden waarden wij er twee als goed en beoordelen wij er één als voldoende. Bij de standaard Veiligheid voldoet de school zeker aan de wettelijke eisen. Bij de standaarden Samenwerking en Pedagogisch klimaat laat de school meer zien. De samenwerking is goed, omdat de school veel contacten onderhoudt en samen met andere scholen en instanties intensief zoekt naar die expertise die nodig is om de leerlingen goed te begeleiden. Het pedagogisch klimaat is goed omdat de leraren de slogan van de school "Groeien in kracht" optimaal waar maken.

Onderwijsproces	O	V	G
OP6 Samenwerking			✓

De onderlinge samenwerking komt de begeleiding van de leerlingen ten goede.

Deze standaard geven wij de waardering goed, omdat de school vanuit een brede taakopvatting intensief samenwerkt met de ouders van de SBO-leerlingen, de reguliere basisscholen en de scholen voor speciaal onderwijs.

SBO De Vlieger biedt leerlingen permanente dan wel tijdelijke lesplekken. Deze tijdelijke lesplekken zijn bijvoorbeeld observatieplaatsen, doorstroomplaatsen naar bijvoorbeeld het speciaal onderwijs of tijdelijke plaatsen met de bedoeling dat een leerling weer terug te gaat naar een reguliere basisschool. Veel leerlingen op SBO De Vlieger komen via het reguliere basisonderwijs binnen.

Voordat een leerling aangenomen wordt, volgt de school zorgvuldig de aanmeldingsprocedure. Hierbij zijn de intern begeleiders van de basisscholen en deskundigen vanuit het samenwerkingsverband, waaronder de adviseurs passend primair onderwijs (PPO), betrokken. Ouders en leerlingen krijgen de gelegenheid om verschillende scholen voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs te bezoeken voordat een leerling wordt aangemeld.

Voor de aanmelding is er veelvuldig contact met de ouders om samen te kijken of de leerling op de juiste school komt en om de ouders goed te informeren over de school.

De ouders, die wij hebben gesproken, zijn zeer enthousiast over de wijze waarop zij betrokken waren bij de aanmelding. Wanneer ouders besluiten om hun kind aan te melden dan betreft de school hen bij de begeleiding van hun kind. Samen met hen wordt gekeken welke hulp hun kind nodig heeft en daar waar nodig krijgen ouders hulp bij de begeleiding van hun kind thuis.

De school beperkt de samenwerking met andere scholen en instanties niet alleen tot de leerlingen die op SBO de Vlieger zitten. Juist in dit opzicht heeft de school een breed taakbesef. Zij neemt het initiatief om, samen met anderen, groepen op te zetten voor leerlingen van andere scholen die onder het samenwerkingsverband vallen. Zo zijn de impulsklassen opgericht, voor jonge en oudere leerlingen die extra begeleiding nodig op het gebied van gedrag. De ouders van deze leerlingen krijgen ook begeleiding, zodat zij hun kinderen thuis beter begrijpen en kunnen begeleiden. Tijdens ons onderzoek hebben wij zowel interne als externe deskundigen gesproken over de samenwerking. Alle betrokkenen zijn enthousiast over de onderlinge samenwerking en vinden dat ze vooral veel van elkaar leren.

Schoonklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	
SK2 Pedagogisch klimaat				Ⓝ

Een veilige school en schoolomgeving

Wij beoordelen de standaard veiligheid als voldoende, omdat de leerlingen zich veilig voelen op de school. Dit bevestigen niet alleen de leerlingen en de ouders die wij hebben gesproken, maar blijkt ook uit de veiligheidsmeting die de school jaarlijks doet. De school analyseert de gegevens uit deze meting en neemt maatregelen als dat nodig is. Daarnaast is het veiligheidsbeleid nauwgezet beschreven in het veiligheidsplan en heeft de school diverse protocollen. Wanneer leerlingen ondanks het preventieve beleid zich toch niet veilig voelen dan kunnen zij terecht bij de vertrouwenspersonen van de school.

Deze vertrouwenspersonen hebben een eigen ruimte en zijn voor de leerlingen herkenbaar en makkelijk te vinden.

Ondanks het uitgebreide veiligheidsbeleid kan de school zich op een tweetal punten nog verbeteren. Ten eerste geven de leerlingen aan dat de school veilig is, maar dat er tijdens de pauzes op het plein nog weleens ruzie is. Ten tweede kan de veiligheidsmeting nog meer toegespitst worden op de leerlingenpopulatie. De school meet de veiligheidsbeleving van de leerlingen wel middels een genormeerd instrument. Echter de vraagstelling die in het instrument wordt gehanteerd, is onvoldoende afgestemd op de leerlingen. Vaak vatten zij vragen (te) letterlijk op waardoor hun antwoorden een vertekend beeld geven. Het is voor een SBO school lastig om de veiligheidsbeleving van de leerlingen, met de beschikbare instrumenten, op een betrouwbare wijze te meten.

Er is voor alles een oplossing

Deze standaard krijgt de waardering goed, omdat de school de leerlingen een zeer duidelijke structuur biedt en veel aandacht besteedt aan de ontwikkeling van de sociale vaardigheden van de leerlingen.

SBO De Vlieger biedt de leerlingen een prettig leerklimaat. Er zijn duidelijke regels en afspraken in de school waardoor leerlingen weten wat ervan hen verwacht wordt. Zo hangen bijvoorbeeld in elk lokaal dezelfde schoolregels. Om de sociale vaardigheid van de leerlingen te stimuleren gebruikt de school twee methodes. Een methode wordt gebruikt in alle groepen en de tweede methode is gericht op een kleinere groep leerlingen. Een speciale leraar geeft deze sociale vaardigheidstraining, waarbij het accent meer ligt op de beweging dan op de taal. De wijze waarop deze lessen worden gegeven, verdient een compliment. De leraar stimuleert op een uiterst positieve wijze de leerlingen tot onderlinge samenwerking.

Om de dialoog te verbeteren heeft de school een kinderraad. De leerlingen uit deze raad praten mee over vele onderwerpen. Tijdens het schoolbezoek hebben we enkele leerlingen van de raad gesproken. De leerlingen zijn enthousiast over hun school. Zij vinden dat de school rekening met hen houdt. De verschillende stromen sluiten aan bij de verschillende leer-en ontwikkelbehoeften van de leerlingen. De leerlingen vinden de school oplossingsgericht. Eén van de leerlingen verwoordde dat door op te merken: "Op deze school is voor alles een oplossing".

4. Reactie van het bestuur/de directie

Het bestuur heeft het inspectie rapport in vreugde ontvangen. Het concept is besproken in de Medezeggenschapsraad en in de Raad van Toezicht. Beide organen hebben verheugd gereageerd en het team en de Stichting gefeliciteerd met de positieve bevindingen en waardering van de inspectie.

Het beeld zoals geschetst in het rapport wordt herkend en geeft ons allen een gevoel van trots en stimuleert ons allen om op de ingeslagen weg door te gaan en de kwalificaties te behouden.

De specifieke positie van de Stichting SBO de Vlieger in het geheel van passend onderwijs komt goed naar voren in het rapport. Zowel de les plek als de expertise functie worden als goed beoordeeld en dat doet ons plezier en geeft herkenning en erkenning. De combinatie van beide functies dragen bij aan het dekkend netwerk van het samenwerkingsverband.

De conclusies en aanbevelingen zoals gesteld zijn herkenbaar en zullen mee genomen worden in het verder te ontwikkelen beleid en de verantwoording.

De aanbevelingen ten aanzien van het jaarverslag en de financiële continuïteit worden mee genomen in het jaarverslag van 2018. Daarop voortuitlopend is er al een onderzoek gestart rondom de financiële risico analyse en is er een audit commissie ingesteld. We hebben er alle vertrouwen in dat we de aanbevelingen kunnen overnemen en dat deze terug te zien zijn in het jaarverslag van 2018. Wij zullen ook de verantwoording met betrekking tot de middelen passend onderwijs meenemen.

Met betrekking tot het toezicht op de doelmatigheid van de besteding van de rijksmiddelen en de verantwoording van het toezicht daarop, hopen wij snel duidelijke richtlijnen vanuit het ministerie te krijgen.

De overige aanbevelingen betreffende de les plek zullen eveneens worden meegenomen in het verder te ontwikkelen schoolbeleid, dat zijn weerslag vindt in het komend schoolplan. Het garant staan van de veiligheid blijft een voortdurende aandachtspunt. Aanpassingen op korte termijn worden mee genomen en ontwikkeld in samenspraak met onder andere de kinderraad.

Voor wat betreft de veiligheidsmeting hopen wij een instrument te vinden waarbij de vraagstelling goed is afgestemd op onze leerlingen, waardoor we de veiligheidsmeting op een betrouwbare wijze kunnen meten. We nemen dit mee in de volgende schoolplanperiode.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

